

Dkt. David L. Mathewson, Theolojia ya Agano Jipya, Kipindi cha 27, Wokovu, Sehemu ya 2

© 2024 Dave Mathewson na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Dave Mathewson katika mfululizo wake wa mihadhara kuhusu Theolojia ya Agano Jipya. Huu ni kipindi cha 27 kuhusu Wokovu, Sehemu ya 2.

Ili kurudi kwenye mada ya kuhesabiwa haki, tuliona kwamba kuhesabiwa haki kuna mizizi yake katika neno la kisheria la kutangaza haki, yaani, kuwa na hadhi ya kutokuwa na hatia, kutokuwa na hatia ya dhambi, hali ya kuthibitishwa.

Hilo pia linamaanisha kuhesabiwa haki, na lugha ya kuhesabiwa haki inachukulia hukumu ya Mungu ya baadaye. Inadhanja kwamba watu wa Mungu watathibitishwa katika hukumu ya mwisho ya wakati wa mwisho. Kwa hivyo tena, 1 Wathesalonike 1:10, tutaokolewa kutoka kwa ghadhabu ya Mungu.

Au Warumi sura ya 2 na mstari wa 13 pia, katika mjadala wa Paulo kuhusu kuhesabiwa haki katika muktadha wa hukumu, sura ya 2 na mstari wa 13, kwa maana si wale wanaosikia sheria walio wenye haki mbele za Mungu, bali ni wale wanaotii sheria watakaotangazwa kuwa wenye haki. Kwa hivyo kuhesabiwa haki kunadhanja, kwanza kabisa, kwamba kunarejelea hukumu ya Mungu ya baadaye, ambapo Mungu atawatetea watu wake katika hukumu ya mwisho ya wakati wa mwisho. Na pia ina historia yake katika Agano la Kale ya marejeleo ya haki ya Mungu.

Acha nisome moja kati ya hayo, haki ya Mungu katika muktadha wa wokovu, sura ya Zaburi au Zaburi nambari 98—hivyo Zaburi 98 na mstari wa 2 na 3 kutoa mfano mmoja tu wa hili. Nitasoma moja, mstari wa 1, pia.

Zaburi 98, 1 hadi 3, mwimbieni Bwana wimbo mpya, kwa maana ametenda mambo ya ajabu. Mkono wake wa kuume na mkono wake mtakatifu vimemletea wokovu. Bwana ameufunua wokovu wake na kuifunua haki yake kwa mataifa.

Amekumbuka fadhili zake na uaminifu wake kwa Israeli. Miisho yote ya dunia imeona wokovu wa Mungu wetu. Kwa hivyo, angalia ufunuo wa haki ya Mungu sambamba na Bwana akiufunua wokovu wake.

Kwa hivyo, haki ya Mungu inapaswa kueleweka kama haki yake ya kuokoa kwa watu wake. Pia inatumika katika Agano la Kale kwa maana ya kisheria. Kwa mfano, Ayubu sura ya 9, mstari wa 2, sitasoma hilo lakini ni mfano mmoja wa lugha ya haki au kuhesabiwa haki inayotumika kwa maana ya kisheria au ya kiuchunguzi.

Zaburi sura ya 51 na mstari wa 4, ili kurudi kwenye Zaburi nyingine tena, ikionyesha tu jinsi hata katika Agano la Kale, unavyopata lugha ya haki ikitumika katika

muktadha wa kisheria. Zaburi ya 51 na mstari wa 4, Daudi anasema, dhidi yako, wewe pekee ndiye niliyetenda dhambi na kufanya yaliyo maovu machoni pako, ili uwe na haki katika hukumu yako na uhesabiwe haki unapohukumu. Kwa hivyo, kuhesabiwa haki kunaonekana kama hukumu ya Mungu, hukumu ya haki ya Mungu ya kutangazwa kuwa hana hatia, ya kuhesabiwa haki.

Sasa, kwa kuzingatia usuli huo, basi, tunapoelewa lugha ya Paulo ya kuhesabiwa haki dhidi ya usuli wa haki ya Mungu, haki yake ya kuokoa ambayo angeileta dhidi ya usuli wa nia ya Mungu ya kuwatetea watu wake katika hukumu ya wakati wa mwisho dhidi ya usuli wa hukumu ya mwisho wa dunia, lugha ya Paulo ya kuhesabiwa haki kisha inasema kwamba watu wa Mungu tayari wamethibitishwa. Tayari wanaweza kutangazwa kuwa hawana hatia katika wakati huu kulingana na kifo na ufufuo wa Yesu Kristo, ufufuo wake ukiwa uthibitisho wake mwenyewe. Kwa hivyo, kwa namna fulani, uthibitisho wetu unatimizwa kwa kuhusishwa na uthibitisho wa Kristo mwenyewe na kuungana naye katika ufufuo wake.

Lakini ni wazi basi, uamuzi wa siku zijazo wa kutokuwa na hatia, wa kuthibitishwa, kutangazwa kuwa sahihi, kuwa na hadhi ya kutokuwa na hatia mbele za Mungu katika siku ya hukumu, tayari umetolewa katika wakati uliopo kwa nguvu ya kazi ya Kristo msalabani na imani yetu kwake. Hiyo ni kusema, kuhesabiwa haki kunashiriki katika mvutano ambao tayari lakini bado haujatokea. Hukumu ya Mungu ya siku zijazo katika kuwatetea watu wake na kuwatangaza kuwa wenye haki na wasio na hatia sasa imefikia wakati uliopo katika kifo na ufufuo wa Kristo mwenyewe, kwa hivyo Mungu anawatangaza watu kutokuwa na hatia na wenye haki sasa kabla ya hukumu ya mwisho.

Kwa hivyo, uamuzi wa siku zijazo umetolewa katika wakati uliopo. Angalia katika Warumi sura ya 5 na mstari wa 19 ili kusaidia kuelezea zaidi na kufafanua kuhesabiwa haki, katika sura ya 5 na mstari ya 18 na 19, hasa 18, lakini katika kulinganisha kati ya Kristo na Adamu, angalia jinsi Paulo anavyotumia tena lugha ya kuhesabiwa haki. Hili lingekuwa jambo ambalo tayari ni ukweli kwamba sasa, katika Kristo, uamuzi umetolewa.

Lakini mstari wa 18, kwa hivyo, kama vile kosa moja lilivyoleta hukumu kwa watu wote, vivyo hivyo tendo moja la haki, yaani, utii wa Kristo kwa kufa kwa ajili ya dhambi zetu, lilileta kuhesabiwa haki na uzima kwa watu wote. Kwa hivyo, kuhesabiwa haki hapa kunaonekana kama kinyume cha hukumu. Mstari wa 19, kwa maana kama vile kwa kuasi kwa mtu mmoja wengi walifanywa wenye dhambi, vivyo hivyo kwa kutii kwa mmoja wengi watafanywa wenye haki.

Kwa hivyo, hasa katika mstari wa 19, haki au kuhesabiwa haki ni kinyume cha hukumu. Kuhesabiwa haki ni kutohukumikiwa, kutangazwa kuwa hana hatia au kutokuwa na hatia ya dhambi, kuthibitishwa. Pia, katika Warumi sura ya 4 na mstari wa 6 hadi 8, tunasoma Daudi anasema jambo lile lile.

Haya ni Paulo akielezea zaidi na kuelezea jinsi kuhesabiwa haki kunavyowajia watu wa Mungu kupitia Kristo. Sasa anarejelea Agano la Kale na kusema, Daudi anasema jambo lile lile anapozungumzia baraka ya yule ambaye Mungu anamhesabia haki. Mbali na matendo, heri wale ambao makosa yao yamesamehewa na ambao dhambi zao zimefunikwa.

Heri mtu ambaye Bwana hatamhesabia dhambi kamwe. Kwa maneno mengine, tena, kuhesabiwa haki kunaielewika katika muktadha wa msamaha wa dhambi. Yaani, kuhesabiwa haki kunamaanisha kwamba Mungu hatahesabu dhambi dhidi yetu.

Yaani, sasa tumetangazwa kuwa hatuna hatia. Tumetangazwa kuwa hatuna hatia. Tena, jambo la msingi ni kwamba kifo cha Yesu msalabani kimeshughulikia dhambi na kimetoa msamaha wa dhambi, kwa hivyo hakihesabiwi tena dhidi yetu. Yaani, tumetangazwa kuwa hatuna hatia au hatuna hatia.

Labda pia, ndani ya utamaduni wa Matengenezo, ilikuwa kawaida sana kuelewa kuhesabiwa haki kwa maana ya kutohesabiwa dhambi zetu dhidi yetu bali pia kwa njia nzuri haki ya Kristo mwenyewe ikihesabiwa kwetu. Ingawa hakuna maandiko mahususi katika Agano Jipya yanayoelezea utii wa Yesu mwenyewe kwa maisha yake ya haki, katika Warumi sura ya 5, kulinganisha kati ya Adamu na Kristo, kwa njia, marejeleo ya utii wa Yesu ni wazi yanarejelea utii wake wa kifo, kifo chake msalabani. Kwa hivyo, hatupati marejeleo mahususi katika maandishi yoyote ambayo yanasema waziwazi maisha ya haki ya Yesu mwenyewe, utii wake mwenyewe katika maisha yake yote duniani, yanahesabiwa kwetu.

Wakati huo huo, dhana hiyo ipo wazi. Ukweli kwamba, kama tulivyoona, tayari tumeungana na Kristo, kwamba tumeunganishwa na Kristo katika imani, na ukweli kwamba Kristo ndiye kichwa chetu, Yesu Kristo ndiye ambaye kwa kweli, tangu Mwanzo 1, Mungu ameingia katika uhusiano wa agano na watu wake. Lakini maagano hayo yamekuwa yakivunjwa kila wakati kwa sababu ya dhambi.

Hata Mfalme Daudi alitakiwa kutoa utii kwa niaba ya watu wake kwa kujibu uhusiano wa agano. Sasa, mtu anaweza kusema kwamba, kama mwana wa kweli wa Daudi na Adamu wa kweli, Yesu sasa anatoa utii ambao hakuna mtu mwingine aliye nao. Kwa hivyo sasa, uhusiano wa agano la Mungu nasi hatimaye unatimizwa ndani yetu kwa sababu ya kuunganishwa na yule ambaye ameitikia utii mkamilifu.

Kwa hivyo, nadhani kitheolojia, ni sahihi kuzungumzia utii wa Yesu unaohesabiwa juu yetu. Sio kwa sababu kuna maandishi yoyote dhahiri yanayosema hivyo, lakini kibiblia, kitheolojia, katika muktadha wa kuelewa maagano na muungano wetu na Kristo, kichwa chetu, utii wake unaweza kuonekana kama wetu pia. Ni muhimu pia kuelewa, kwa hivyo, kwamba kuhesabiwa haki hakumaanishi mabadiliko yetu kimsingi.

Pia haimaanishi kimsingi watu wa kweli wa Mungu ni akina nani au kuwataja au kuwatangaza watu wa kweli wa Mungu ni akina nani. Ingawa, hakika, hilo ni dokezo. Hizo zote mbili ni matokeo ya kuhesabiwa haki.

Lakini hasa katika Wagalatia na Warumi, na hasa katika Warumi wa mwisho, ambapo tunapata uhalalishaji ukitumika katika muktadha wa nani ni watu wa kweli wa Mungu, ni muhimu kuelewa kwamba haimaanishi hivi, ingawa hiyo ni sehemu ya maana na muktadha wake. Badala yake, ni neno la msingi la uchunguzi wa kimatibabu. Linarejelea hukumu ya Mungu ya wakati wa mwisho ya kutokuwa na hatia, ya kuachiliwa huru, na hali ya kuwa katika haki, ambayo sasa inatamkwa katika wakati huu.

Hukumu hiyo ya wakati wa mwisho sasa imefikia waumini katika wakati huu kulingana na imani yao katika Yesu Kristo na kifo chake msalabani kwa ajili ya dhambi. Sasa, kama tulivyokwisha sema katika kujadili Warumi sura ya 3 ya awali, kwa kawaida, itakuwa ni uvunjaji wa haki kwa hakimu kumtangaza mtu hana hatia ambaye kwa kweli ana hatia. Kama ungewahi kutazama kwenye TV au kuwa sehemu ya eneo la mahakama ambapo ulimwona mtu ambaye unamjua na ambaye kila mtu alijua ana hatia akitangazwa hana hatia, hilo lingezua kilio.

Tungelia kwa udhalimu. Tungelia kwa ubaya kwamba hiyo haifai kwa sababu haki imevunjwa ikiwa mtu aliye na hatia ya dhambi atatendewa kama hana hatia au hana hatia ya dhambi hiyo. Kwa hivyo, tunachokiona katika Agano Jipya ni kwamba kile ambacho kwa kawaida kingekuwa uvunjaji wa haki, kwa kweli, si uvunjaji wa haki kwa sababu tunaona katika Warumi sura ya 3 na mistari ya 25 na 26 kwamba Mungu hutangaza haki.

Mungu anaweza kuwahesabia haki wale walio wenye dhambi bila kukiuka haki yake mwenyewe. Kama Paulo mwenyewe asemavyo katika mstari wa 26, yeye, yaani, Mungu, alifanya hivi ili kuonyesha haki yake wakati huu wa sasa ili awe mwenye haki na yeye anayewahesabia haki wale wenye dhambi walio na imani katika Yesu Kristo. Kwa hivyo, jambo la msingi ni nini kinachozuia hili kuwa uvunjaji wa haki, Mungu akiwatangaza watu walio wenye dhambi kuwa hawana hatia. Kinachozuia hili kuwa uvunjaji wa haki ni kwamba Mungu amefanya hivi bila kukiuka haki yake mwenyewe kwa kushughulika na dhambi katika nafsi ya Yesu Kristo.

Kwa kumtoa Yesu Kristo kama upatanisho, dhabihu kwa ajili ya dhambi, upatanisho kwa ajili ya dhambi kwa njia ya kifo cha Yesu Kristo msalabani, Mungu anaweza kuwatangaza watu kuwa wenye haki na wasio na hatia na kuthibitishwa katika muktadha wa dhambi zao kwa sababu ameshughulikia dhambi kwa haki katika nafsi ya Yesu Kristo na kulingana na kifo cha Yesu Kristo msalabani. Kwa hivyo, kuhesabiwa haki basi ni dhana muhimu ya kitheolojia ya kibiblia kuhusu wokovu wetu, na ni neno linaloonyesha kwamba hukumu ya Mungu ya baadaye ya kuwatangaza watu wake

wasio na hatia, ya kuwathibitisha, kuwatangaza kuwa katika haki, ya kuwa na hadhi ya haki sasa imefikia nyuma hadi wakati uliopo ili wanaume na wanawake sasa waweze kutangazwa kuwa wenye haki, waweze kuhesabiwa haki, kutangazwa kuwa hawana hatia, kutokuwa na hatia, kuthibitishwa, kuachiliwa huru kutokana na dhambi wakati uliopo kulingana na imani katika Yesu Kristo na kifo chake msalabani. Kuhusiana na kuhesabiwa haki pia ni mada ya upatanisho.

Lugha ya upatanisho inakumbusha lugha ya uhusiano; yaani, ni neno la uhusiano. Upatanisho kimsingi unamaanisha pande mbili ambazo hazielewani, zenye uadui kati yao, na uhusiano kati yao umevunjika, lakini sasa uhusiano huo umerejeshwa. Uadui sasa umeondolewa, na uhusiano umerejeshwa.

Sasa, uhusiano huo ni wa amani badala ya uadui. Hiyo ndiyo maana ya upatanisho. Katika Warumi sura ya 5, tunaona kwamba upatanisho pia unahusiana na kuhesabiwa haki.

Paulo anasema katika sura ya 5 na mstari wa 1, kwa hivyo, kwa kuwa tumehesabiwa haki kwa imani, ambayo ndiyo Paulo amebishana katika sura nne za kwanza, tuna amani na Mungu. Hiyo ndiyo lugha ya upatanisho. Yaani, sasa uhusiano kati ya Mungu na watu wake umerejeshwa.

Ule ambao hapo awali ulikuwa wa uadui na uadui, angalau kwa upande wetu hasa, lakini pia tunaelezewa kwa asili kama watoto wa ghadhabu, wanaostahili ghadhabu ya Mungu na hukumu yake. Sasa, uhusiano huo umerekebishwa na kurejeshwa kuwa wa amani badala ya uadui. Kama Warumi sura ya 5 inavyoendelea kusema katika sura ya 5 na mstari wa 10, kwa maana ikiwa tulikuwa adui za Mungu.

Kwa hivyo hapo awali, tulikuwa maadui wa Mungu, lakini sasa, katika mstari wa 10, tulipatanishwa naye kupitia kifo cha mwanawe. Kwa hivyo, hapo awali tulikuwa maadui wa Mungu, lakini sasa tuna amani na Mungu. Sura ya 5, mstari wa 1, yaani, sasa tumepatanishwa tena katika uhusiano mzuri na Mungu.

Hili linatimizwa waziwazi katika mistari ya 9 na 10, hasa mstari wa 10, kwa kifo cha Yesu Kristo, kwani tulipokuwa adui za Mungu, tulipatanishwa naye kupitia kifo cha mwanawe. Kwa hivyo, kifo cha Kristo kinaonekana kama kushughulikia tatizo lililosababisha uadui hapo awali, na hilo ni dhambi ya mwanadamu.

Sasa, kwa kushughulika na dhambi na kuondoa uadui huo, tunaweza kuingia tena katika uhusiano wa amani, amani na Mungu, badala ya uadui au kuwa adui zake. Hilo hutokea wakati Kristo anapoondoa kizuizi kinachosababisha uvunjifu katika uhusiano kati ya Mungu na watu wake. Na kama Warumi 5 inavyoeleza wazi, huu si aina ya makubaliano ya pande mbili ambapo pande hizo mbili zinakutana na kukubaliana kwa masharti.

Mungu ndiye pekee anayechukua hatua. Mungu ndiye anayechukua hatua ya kuwapatanisha watu na nafsi yake na kumtuma mwanawe, Yesu Kristo, ili kuleta upatanisho huo. Tunapata lugha kama hiyo katika 2 Wakorintho, ambayo pia ni andiko muhimu linaloshughulikia mada ya kitheolojia ya Agano Jipya kuhusu upatanisho.

Na hilo liko katika sura ya 5 ya 2 Wakorintho na hasa mstari wa 18 hadi 21. Mstari wa 18, haya yote yanatoka kwa Mungu. Ukweli kwamba sasa sisi ni wa kiumbe kipya, kwamba tuko ndani ya Kristo, yote yanatoka kwa Mungu, aliyetupatanisha naye.

Kwa hivyo, angalia tena kwamba Mungu anachukua hatua ya kuwapatanisha watu wake na nafsi yake kupitia Kristo na akatupa huduma ya upatanisho, kwamba Mungu alikuwa akiupatanisha ulimwengu na nafsi yake katika Kristo, bila kuhesabu dhambi za watu dhidi yao. Kwa hivyo, Paulo anafafanua zaidi maana ya upatanisho au jinsi unavyofanyika. Ni kwa kutohesabu dhambi za watu dhidi yao.

Naye ametukabidhi ujumbe huu wa upatanisho. Kwa hiyo, sisi ni mabalozi wa Kristo, kana kwamba Mungu anatusihi kupitia sisi. Tunawasihi ninyi, kwa niaba ya Kristo, mpatanishwe na Mungu.

Na Mungu alimfanya, Yesu Kristo, ambaye hakuwa na dhambi, kuwa dhambi kwa ajili yetu ili sisi tupate kuwa haki ya Mungu. Kwa hivyo tena, angalia mada zile zile ambazo mtu hupata katika andiko hili kuhusiana na Warumi sura ya 5. Kwanza kabisa, wazo la kutengwa na Mungu. Pili, uhusiano uliorejeshwa ni kwamba tumepatanishwa na Mungu.

Sasa, uhusiano wa uadui, uhusiano uliovunjwa, umerejeshwa kuwa wa amani. Na hatimaye, ni kifo cha Kristo msalabani kinachoukamilisha. Kwa hivyo tena, katika sura ya 5 na mstari wa 19, inamaanisha kutotuhesabia dhambi zetu.

Ni kushughulika na dhambi ndiko kunakosababisha uvunjifu katika uhusiano. Pia nataka utambue kwamba upatanisho katika 2 Wakorintho 5 unahusiana na uumbaji mpya katika sura ya 5 na mstari wa 17, mstari ulio mbele ya 18 hadi 20 tunaousoma. Kwa hivyo, ikiwa mtu yeyote ni Kristo mpya, kiumbe kipya kimekuja, cha kale kimepita, na kipya kimefika.

Kwa maneno mengine, inaonekana kwamba upatanisho ni sehemu ya uzinduzi wa uumbaji mpya. Kwa kweli, Greg Beal, katika makala kadhaa pia, lakini katika kitabu chake cha Theolojia ya Agano Jipya, amesema kwamba upatanisho ni sehemu ya ahadi za mwisho zilizoanzishwa za uumbaji mpya kutoka Agano la Kale. Kwa mfano, anaelekeza kwenye Isaya sura ya 65, dokezo wazi la Isaya 65 katika 2 Wakorintho 5.17 ambalo tumesoma tu na ambalo tulilishughulikia katika mjadala wetu wa uumbaji na uumbaji mpya.

Isaya sura ya 65 huenda inatimizwa katika 2 Wakorintho 5.17 kwa nguvu ya kuwa ndani ya Kristo, ambaye alifufuliwa kutoka kwa wafu katika mstari wa 15. Kwa nguvu ya kuwa wa Kristo sasa, ikiwa mtu yeyote yuko ndani ya Kristo, sasa tu wa kiumbe kipya. Sasa kuna kiumbe kipya ambacho kimeanzishwa katika Kristo.

Lakini kama Beale anavyosema, sehemu ya utimilifu wa maono ya Isaya ya urejesho ni uhusiano wa amani kati ya Mungu na watu wake wanaoishi katika nchi hiyo. Kwa hivyo, kutengwa kunakosababishwa na anguko na dhambi katika Mwanzo sura ya 3 sasa kunaanza kurejeshwa na kubadilishwa na urejesho kati ya Mungu na watu wake katika uumbaji mpya. Kwa hivyo Beale anasema kwamba upatanisho katika 2 Wakorintho 5 hatimaye unarudi kwenye ahadi za Mungu katika Isaya za kuanzisha uumbaji mpya.

Sasa kwa kuwa uumbaji huo mpya tayari umeanzishwa, uhusiano wa amani kati ya Mungu na watu wake pia umeanzishwa. Hiyo ni katika suala la upatanisho. Kwa kunukuu Beal kutoka theolojia yake ya Agano Jipya, anasema upatanisho katika Kristo ni njia ya Paulo ya kuelezea ahadi za Isaya za urejesho kutoka kwa kutengwa na uhamisho.

Ahadi za kutengwa kwa uhamisho zimeanza kutimizwa kwa upatanisho na msamaha wa dhambi katika Kristo. Kwa hivyo tena, upatanisho katika Kristo ni njia ya Paulo ya kuelezea kwamba ahadi za Isaya za kurejeshwa kutoka kwa kutengwa kwa uhamisho tayari zimeanza kutimizwa kwa upatanisho na msamaha wa dhambi katika Kristo. Kwa hivyo, kifo cha Kristo msalabani kimeshinda utengano kati ya Mungu na watu wake.

Kifo chake kinashughulikia kile kilichosababisha uvunjifu na uadui na uadui kati ya watu wa Mungu na Mungu, kati ya ubinadamu na Mungu, na hiyo ni dhambi. Na sasa, kwa kutohesabu dhambi zao dhidi yao, mstari wa 19, Mungu amewapatanisha wanadamu naye mwenyewe katika tendo jipya la uumbaji, katika kuzindua uumbaji mpya, na kwa sasa kuanzisha na kuzindua maisha ya uumbaji mpya, ambayo ni upatanisho kati ya Mungu na watu wake. Andiko lingine ambapo tunaona upatanisho ukiwa na jukumu muhimu ni Waefeso sura ya 2, na hasa mstari wa 13 hadi 17.

Nitaanza na kusoma mstari wa 13, lakini sasa katika Kristo, ninyi mliokuwa mbali hapo awali mmekaribishwa kwa damu ya Kristo. Tena, hiyo ndiyo lugha ya upatanisho. Neno upatanisho au upatanisho halitumiki katika mstari huu, lakini wazo hili la kutengwa na, kama naweza kurudi nyuma na kusoma mstari wa 12, kumbuka wakati huo mlikuwa mmetengwa na Kristo, mmetengwa na Israeli, na bila tumaini na bila Mungu katika ulimwengu huu.

Na sasa, mstari wa 13, wale waliokuwa mbali wamekaribishwa kwa damu ya Kristo. Hiyo ndiyo lugha ya upatanisho. Kwa maana yeye mwenyewe, yaani Kristo, ndiye amani yetu.

Lugha zaidi ya upatanisho. Ni nani aliyeyafanya makundi hayo mawili kuwa moja, Myahudi na Mmataifa, na kuharibu kizuizi, ukuta unaotenganisha uadui—lugha zaidi ya upatanisho.

Kwa hivyo, uhusiano wa amani umechukua nafasi ya uhusiano wa uadui. Kwa kuweka kando katika mwili wake sheria na amri na kanuni zake, kusudi lake lilikuwa kuunda ndani yake utu mmoja mpya kutoka kwa hao wawili, hivyo kufanya amani. Tena, angalia lugha ya amani.

Na katika mwili mmoja, ili awapatanishe wote wawili, Wayahudi na Mataifa, na Mungu kwa njia ya msalaba, ambao kwa huo aliua uadui wao. Alikuwa akahubiri amani kwenu ninyi mlio mbali, na amani kwa wale walio karibu; kwa maana kwa yeye sisi sote tuna njia ya kumkaribia Baba kwa roho mmoja. Tena, angalia lugha yote ya upatanisho, lakini pia kumbuka kwamba katika Waefeso, tunapata upatanisho wa pande mbili.

Kwanza kabisa, tunapata upatanisho kati ya Mungu na wanadamu. Kwa hivyo tena, Mataifa wanaelezwa kama waliotengwa na Kristo; wanaelezwa kama waliotengwa na Mungu, bila Mungu katika ulimwengu huu, lakini sasa wameletwa karibu na damu ya Yesu Kristo. Pia, tunaona kwamba nia ya Mungu katika mstari wa 16 ni kuwapatanisha wote wawili, Wayahudi na Mataifa, na Mungu kupitia msalaba.

Kwa hivyo tena, Myahudi na Mmataifa wanaelezwa, inadhaniwa kwamba wote wawili wanahitaji kupatanishwa na Mungu. Dhambi hiyo imesababisha uvunjifu katika lugha, katika uhusiano, ili sasa, kupitia kifo cha Kristo, Mungu awapatanishe naye, akiumba ubinadamu mmoja mpya. Hata hivyo, tunapaswa kutambua kwamba upatanisho si kati ya ubinadamu na Mungu tu bali pia kati ya ubinadamu na ubinadamu.

Kwa hivyo Paulo anaelezea makundi mawili tofauti, Wayahudi na Mataifa, ambayo angeweza kusema yalikuwa na uadui kati yao, kwamba Mataifa walitengwa kutoka uraia wa Israeli, walikuwa na uadui kati yao, na sheria iliweka kizuizi kati yao. Lakini sasa tena, kupitia kifo cha Yesu Kristo, ameondoa uadui na kuleta amani kati yao, ili sasa awaumbe katika mtu mmoja mpya. Kwa hivyo tena, upatanisho unafanyika katika ngazi mbili katika Waefeso.

Upatanisho kati ya Myahudi na Mmataifa katika mwili mmoja, ukiondoa uadui kati yao kupitia kifo cha Kristo, lakini upatanisho kati ya Myahudi na Mmataifa na Mungu mwenyewe. Kwa hivyo, tena, kufanya amani, kuleta uhusiano wa amani, au kurejesha uhusiano ulioonyeshwa rasmi na uadui kwa sababu ya dhambi. Wakolosai sura ya kwanza na mistari ya 21 na 22 pia huambatana na lugha ya upatanisho baada ya wimbo maarufu wa Kristo katika mistari ya 15 hadi 21, ambao unaishia kwa kurejelea nia ya Mungu ya kupatanisha vitu vyote na yeye mwenyewe mbinguni na

duniani kwa kufanya amani kupitia damu yake iliyomwagika msalabani, sura ya kwanza, mstari wa 20.

Sasa Paulo atatumia hilo kwa wasomaji wake na kuanza mstari wa kwanza, hapo awali mlikuwa mmetengwa na Mungu na mlikuwa adui katika nia zenu. Kwa hivyo, angalieni lugha ya kutengwa, uadui, na uadui kwa sababu ya tabia yenu mbaya. Lakini sasa, katika mstari wa 22, Mungu, yeye, Mungu amewapatanisha na mwili wa Kristo kupitia kifo ili awalete watakatifu machoni pake bila mawaa na bila lawama.

Kwa hivyo tena, uhusiano wa uadui na utengano sasa unabadilishwa na uhusiano wa amani uliorejeshwa. Na tena, muktadha mzima unadhania mtengano na utengano uliosababishwa na dhambi ambayo sasa imeshughulikiwa na kifo cha Yesu Kristo. Kwa njia isiyo na shaka, tunaweza pia kuhitimisha kwamba Ufunuo 21 na 22 ndio kipimo ambacho bado hakijawa cha upatanisho huu wa baadaye, ikizingatiwa ukweli kwamba kile tunachokipata hasa katika maandishi kama Waefeso 2 kinaonekana sasa kuwa ukweli katika uumbaji mpya wa Ufunuo 21 na 22.

Kwa hivyo, kwa maana moja, tunaweza kusema kwamba Ufunuo 21 na 22, na sitazisoma, bado si sehemu ya upatanisho wa siku zijazo. Hiyo ni kusema, wanadamu wote sasa wanaishi kwa amani na mwenzake, Wayahudi na Mataifa, na wanaishi kwa amani na Mungu katika uumbaji mpya na Mungu akikaa katikati yao. Kwa hivyo ingawa neno upatanisho halitumiki katika Ufunuo sura ya 21 na 22, kukaa kwa Mungu na watu wake bila kizuizi na uwepo wake usio na kikomo na watu wake katika dunia mpya hakika kunachukua dhana ya upatanisho ambayo tumeiona katika barua za Paulo hadi sasa.

Tunatumaini umeona uhusiano kati ya upatanisho na kuhesabiwa haki na kwamba Mungu ameshughulikia dhambi ili sasa tuweze kuingia katika hali sahihi na uhusiano sahihi na Mungu. Kwa hivyo, upatanisho na kuhesabiwa haki vinaweza kuonekana kama, kwa maana fulani, sitiari mbili zinazorejelea ukweli uleule wa kusimama katika uhusiano sahihi na Mungu na kusamehewa dhambi zetu na kushughulikiwa dhambi zetu zinazosababisha uvunjifu au kizuizi katika uhusiano wetu na Mungu. Kwa hivyo, tumeangalia mada ya wokovu kama aina ya mada kuu ya nia ya Mungu ya kuwaokoa watu wake na kuwapa baraka za wokovu.

Tumeangalia mada ya uchaguzi wa watu wa Mungu. Mungu ameanzisha uhusiano na watu wake kwa kuwachagua, kuwachagua kama watu wake, na kupendekeza tendo lake la neema la kuwaleta na kuwaumba watu. Tumeangalia mada ya msamaha wa dhambi kama sehemu ya utimilifu wa agano jipya lililoahidiwa.

Mada ya ukombozi ni lugha ya soko, lakini pia lugha ya kutoka ambayo Mungu sasa amewakomboa na kuwakomboa watu wake. Amewaweka huru na kuwakomboa kutoka utumwani mwa dhambi kupitia gharama ya kifo cha mwanawe, Yesu Kristo.

Kisha, kuna kuhesabiwa haki, lugha ya kisheria, ambapo Mungu anawatangaza watu wake kutokuwa na hatia.

Anawatetea na kuwatangaza katika hali sahihi mbele yake ili hukumu ya mwisho ya kuhesabiwa haki sasa ifikie wakati uliopo kulingana na kifo na ufufuo wa Yesu Kristo. Na kisha upatanisho, neno la uhusiano ambapo uhusiano wa uadui wa uadui sasa umeondolewa na umebadilishwa kwa uhusiano wa amani, uhusiano wa upatanisho ambapo tena dhambi yetu, ambayo ilisababisha uvunjifu hapo awali, imeshughulikiwa na kuondolewa katika kifo cha Yesu Kristo. Mada inayofuata ya kujadili itakuwa uana na kuasiliwa.

Katika Agano la Kale, Israeli ilichukuliwa kama mwana wa Mungu, hasa katika Kutoka. Huko nyuma katika Kutoka sura ya 4 na mstari wa 22, nadhani hili ndilo andiko tunalotaka. Kutoka sura ya 4, mstari wa 22, kisha anamwambia Farao, hivi ndivyo Bwana asemavyo, Israeli ni mwanangu mzaliwa wa kwanza.

Nami nilikuambia, mwache mwanangu aende ili aniabudu. Kwa hivyo, Israeli na kisha, lakini unakataa kumwacha aende. Kwa hivyo, nitamuua mwana wako wa kwanza, Farao.

Kwa hivyo, Israeli inaonekana kama mwana wa Mungu, mwana mzaliwa wa kwanza wa Mungu, mwana, mwana ambaye Mungu anamchukua kama watu wake. Tuliona kwamba watu wateule wa Mungu, mali yake mpendwa aliyechaguliwa. Sasa, lugha hii ya uana na kuasili inatumika kwa watu wapya wa Mungu, kanisa.

Pia inadhaniwa kuwa muhimu kutambua kwamba kuasili pia kulikuwa sitiari kwa ulimwengu wa Kigiriki na Kirumi. Kwa hivyo, kwa kutumia lugha ya uana na kuasili, nina uhakika kwamba wasomaji wa Mataifa wangehusisha hilo pia. Lakini Paulo pia anatumia lugha inayotoka moja kwa moja katika Agano la Kale kuhusiana na Mungu kumsili Israeli kama mwanawe.

Kwa hivyo sasa, katika Agano Jipya, tunapata wokovu kwa upande wa Mungu kuwachukua watoto wake kana kwamba watu wake walikuwa watoto wake. Warumi sura ya nane ni andiko moja muhimu linaloelezea wokovu wetu kwa upande wa kufanywa au Mungu kuwachukua watu wake, Mungu akituchukua kama wanawe. Kwa hivyo, katika sura ya nane na mstari wa 14, wale wanaoongozwa na roho ya Mungu ndio watoto wa Mungu.

Roho mliyopokea haiwafanyi ninyi watumwa ili mpate kuishi tena kwa hofu; bali roho mliyopokea iliwafanya ninyi kuwa wana. Na kwa yeye, tunalia, Aba, Baba. Roho mwenyewe hushuhudia pamoja na roho zetu ya kwamba sisi tu watoto wa Mungu.

Tena, Warumi 8 iko katika muktadha wa Kutoka. Kwa hivyo Mungu aliwakomboa watu wake kutoka utumwani katika Kutoka kwa kwanza na akawachukua kama watu

wake; sasa tunaona hili likitumika kwa watu wapya wa Mungu, ambapo Mungu anawakomboa watu wake kutoka utumwani wa dhambi na sasa anawachukua kama watoto wake. Na hili linathibitishwa na kumiminwa kwa roho.

Kwa kweli, Paulo anasema inatimizwa na roho, kwa Mungu kutupa roho, lakini pia inathibitishwa na roho iliyomiminwa mioyoni mwetu ambayo inaturuhusu kulia kwa sauti kubwa, Abba Baba. Wagalatia sura ya tatu na mistari ya 24 hadi 25 pia hupata lugha ya kuasili na lugha ya uana tena katika muktadha wa Kutoka. Kwa hivyo, lugha hii ya kuwa watoto wa Mungu, wana wa Mungu, wana wa Mungu walioasili au watoto si lugha ya Agano Jipya tu ambayo Paulo ameibuni au ameamua kuitumia au imefunuliwa kwake kipekee, lakini ni lugha inayotoka moja kwa moja katika Agano la Kale.

Uhusiano wa Mungu na watu wake, Israeli, hasa katika Kutoka. Kwa hivyo, katika sura ya 3, mistari ya 24, na 25 ya kitabu cha Wagalatia, kabla ya kuja kwa imani hii, tulikuwa tumefungiwa chini ya sheria, tumefungwa hadi imani itakayokuja katika Yesu Kristo itakapofunuliwa. Kwa hivyo, sheria ilikuwa mlezi wetu hadi Kristo aje ili tupate kuhesabiwa haki kwa imani.

Sasa kwa kuwa imani imekuja, hatuko tena chini ya mlezi. Badala ya kuendelea na sura ya nne, ya kwanza hadi ya saba, ninachosema ni kwamba mradi tu mrithi ni mdogo, hana tofauti na mtumwa, ingawa anamiliki mali yote. Mrithi yuko chini ya walezi na wadhamini hadi wakati uliowekwa na baba.

Vivyo hivyo, tulipokuwa wadogo, tulikuwa watumwa chini ya nguvu za kiroho za ulimwengu. Kwa hivyo, angalia lugha hii kabla ya kuja kwa Kristo, watu huonekana kama watumwa, sawa na watoto, na kuwa chini ya umri, lakini mstari wa 13, mstari wa nne, lakini wakati uliowekwa ulipofika, Mungu alimtuma Mwanawe aliyezaliwa na mwanamke, aliyezaliwa chini ya sheria ili awakomboe wale walio chini ya sheria ili tupate kupokea uana wa kuwa wana. Kwa kuwa ninyi mmekuwa wana wake, msipende tena watoto wadogo au wadogo, bali sasa mkiwa wana, hao wana waliokomaa na warithi; kwa kuwa ninyi mmekuwa wana, Mungu alimtuma Roho wake, roho ya Mwanawe, mioyoni mwetu, roho aitaye Aba Baba.

Kwa hivyo, wewe si mtumwa tena bali ni mtoto wa Mungu. Na kwa kuwa wewe ni mtoto wake, Mungu amekufanya pia kuwa mrithi. Sasa, angalia tena kwamba hii iko katika muktadha wa Kutoka.

Huyo ni Mungu. Kwa kuja kwa Kristo, watu wa Mungu sasa wamefikia, kwa namna fulani, hadhi ya wana wazima ambao sasa wanaweza kumiliki urithi wao. Kimsingi Paulo anasema maisha chini ya sheria yalikuwa sawa na kuwa chini ya mlezi au hata kuwa chini ya mwalimu, aina ya mlezi wa watoto, au mlezi wa watoto. Lakini sasa, kwa kuja kwa Kristo, sisi ni wana na binti wa Mungu waliopitishwa kikamilifu.

Katika Kutoka mpya, Mungu ametukomboa. Mungu amewakomboa watu wake kutoka chini ya sheria na sasa ametufanya kuwa wana wake wa kuasiliwa. Na tena, kama tulivyoona katika Warumi nane, thibitisha hilo kwa kuwamiminia roho yake.

Katika Waefeso sura ya kwanza katika mstari wa tano, moja ya baraka ambazo Mungu amewamiminia watu wake wapya inapatikana katika mstari wa tano. Alituchagua tangu mwanzo ili tufanywe wana kupitia Kristo kulingana na radhi na mapenzi yake. Kwa hivyo, kama watoto wa Mungu, sisi ni watu wa kweli wa Mungu ambao amewachukua na warithi wa baraka za wokovu ambazo ameahidi katika Agano la Kale, ambazo sasa zimetimizwa katika utu wa Yesu Kristo.

Kwa hivyo, kama watu wa Mungu, Israeli, Mungu amewakomboa watu wake tena, katika Kutoka mpya, kutoka utumwani, akawafanya wanawe, akawachukua kama wanawe, na kwa sababu hiyo, sasa tuna urithi. Tunarithi baraka za wokovu zilizoahidiwa katika Agano la Kale na sasa zimetimizwa katika utu wa Yesu Kristo. Kwa hivyo uana na kuasiliwa ni mada muhimu za Agano Jipya zinazoelezea wokovu wetu tena katika suala la utimilifu wa Agano la Kale.

Neno lingine linalokuja chini ya mwavuli wa wokovu ambao Mungu ametoa ni neno utakaso. Tafsiri ya Kiingereza ya kundi la maneno katika Agano la Kale na Jipya ambayo kwa kweli ni maneno ya kitamaduni au maneno ya kidini ambayo yanashughulikia nyanja ya usafi na utakatifu. Wazo la utakaso linapendekeza kuwa mtakatifu, kutengwa, au kuwa mtakatifu katika kiwango chake cha msingi.

Inarejelea kile kilichotengwa au kitakatifu. Tutaona pia ikishiriki katika hilo tayari, lakini bado haijapimwa. Kwa mfano, katika 1 Wakorintho sura ya 1 na 2, tunapata 1 Wakorintho sura ya 1 na mstari wa 2, Paulo anawahutubia wasomaji wake, wasomaji wa Wakorintho, kuhusu kanisa la Mungu huko Korintho, wale waliotakaswa katika Kristo Yesu na walioitwa kuwa watu wake watakatifu.

Kwa hivyo, kwa sababu ya kuwa wa Kristo, tayari tumetengwa. Tayari tumetakaswa, tumetengwa, au tumefanywa watakatifu. Barua nyingi za Paulo zinaanza kwa kurejelea watakatifu.

Huu si msembo fulani wa mtu ambaye amefikia utakatifu au kiwango fulani cha utakatifu. Ni neno linalorejelea watu wote wa Mungu, kama katika Kristo, waliotengwa na kufanywa watakatifu. Kihalisi, linaweza kutafsiriwa kama watakatifu.

1 Wakorintho sura ya 6 na mstari wa 11 ili kuendelea. Sura ya 6 na mstari wa 11. Lakini mlioshwa, mlitakaswa, na kuhesabiwa haki katika jina la Bwana Yesu Kristo katika Roho wa Mungu wetu.

Sidhani kama haya matatu, mlioshwa, mkatakaswa, na kuhesabiwa haki, yanarejelea mambo yanayotokea kwa mpangilio wa matukio au kwa mpangilio wa kimantiki. Ni

njia tatu tu za kuelezea kile kilichowapata watu wa Mungu katika Kristo. Pamoja na kuhesabiwa haki, yametakaswa.

Yaani, wametengwa na kufanywa watakatifu. 2 Wathesalonike sura ya 2 na mstari wa 13. Utakaso unahusishwa wazi hapa na kazi ya Roho Mtakatifu.

2 Wathesalonike sura ya 2 na mstari wa 13. Lakini sisi wenyewe tunapaswa kumshukuru Mungu sikuzote kwa ajili yenu, ndugu zangu, mnaopendwa na Mungu, kwa sababu Mungu aliwachagua ninyi kama matunda ya kwanza ili mwokolewe kwa kutakaswa na Roho na kwa kuiamini kweli. Kwa hivyo, ni Roho Mtakatifu anayetutakasa sasa katika wakati huu.

Yaani, tumewekwa katika nyanja ya kuwa watakatifu na kutengwa. Kwa hivyo, lugha ya utakatifu ya Agano la Kale sasa inawahusu waumini katika Kristo. Kifungu cha 2 Wathesalonike 2 mstari wa 13 pia kinaonekana kupendekeza kwamba huu ni mchakato unaoendelea ambao Mungu hutimiza kupitia Roho Wake Mtakatifu.

Tunaona kwingineko katika Agano Jipya kwamba utakaso ni katika suala la Mungu kuwatenga watu, na kuwafanya watakatifu. Tena, kuna maandiko mengi sana ambayo tunaweza kuyaelekeza, lakini hatuna muda wa kufanya hivyo. Lakini moja ya kuvutia ni 1 Wathesalonike sura ya 4 na mstari wa 8. 1 Wathesalonike 4 na mstari wa 8. Kwa hivyo, hebu tuone, acha nirudi nyuma.

Ni mstari wa 3, hasa mstari wa 3 hadi 8. 1 Wathesalonike 4:3 hadi 8. Ni mapenzi ya Mungu kwamba mtakaswe na kwamba mnapaswa kuepuka uasherati. Na kisha inaisha; kwa hivyo, yeyote anayekataa maagizo haya hawakatai wanadamu, bali Mungu, Mungu mwenyewe anayewapa ninyi Roho Wake Mtakatifu. Kwa hivyo tena, utakaso huu katika mstari wa 3 unahusiana na Mungu akitupa Roho Wake Mtakatifu.

Lakini nataka utambue, cha kushangaza, kwamba Paulo sasa hata anaweka ujinsia katika nyanja ya utakatifu. Kwa hivyo, utakatifu unaenea hadi maisha yote ya watu wa Mungu. Tunaweza kuangalia maandiko mengine.

1 Wakorintho sura ya 5, ambapo kanisa huenda likamfukuza ndugu mzinzi kwa ajili ya usafi wa kanisa kama hekalu takatifu, linachukua muktadha wa utakaso na utakatifu. Tunaweza kujumuisha kwa urahisi marejeleo mengine kadhaa kuhusu hitaji la kuishi maisha matakatifu, ingawa neno utakaso halitumiki kila wakati. Haja ya kufuata utii na utakatifu hakika inachukua utakaso, kutengwa na kutakatifuzwa.

Hata hivyo, pia tunaona katika Agano Jipya kwamba utakaso ni ukweli wa wakati ujao. Waefeso sura ya 5 na mistari ya 25 hadi 27. Katika muktadha wa ulinganisho wa Paulo wa uhusiano kati ya mume na mke na uhusiano wa Kristo kanisani, anasema hivi katika sura ya 5, 25 hadi 27.

Enyi waume, wapendeni wake zenu kama Kristo alivyolipenda kanisa, akajitoa kwa ajili yake, ili alitakase, akilisafisha kwa maji ya neno, na kujiletea kanisa lenye kung'aa, lisilo na doa wala kunyanzi wala waa lolote, bali takatifu na lisilo na doa. Tena, lugha ya utakaso iko katika muktadha ambao bado haujafika ambapo ukweli wa sasa ni kwamba kanisa linaoshwa na kutakaswa kwa kifo cha Yesu Kristo ili kushughulikia dhambi. Lakini tena, mstari wa 26 unaipa mwelekeo wa kieskatolojia, kwamba kusudi ni kwamba hatimaye, Mungu atalileta kanisa kama bibi arusi wake, takatifu na lisilo na doa mbele zake, ambapo mchakato wa kutakasa, kutenga, na kutakasa hatimaye umekamilika.

Wakolosai sura ya 1 na mstari wa 22 pia, Wakolosai 1:22, lakini sasa amewapatanisha ninyi kwa mwili wa Kristo kwa njia ya mauti, ili awalete ninyi watakatifu mbele zake, bila mawaa wala lawama. Kwa hivyo, mada hii yote, tena, ya utakatifu na kuwekwa kando katika Agano la Kale sasa inatimizwa katika watu wa Mungu kutengwa na kuwa watakatifu katika Kristo Yesu katika Agano Jipya, tayari kwa nguvu ya kuwa ndani ya Kristo, lakini kwa kutarajia wakati ambapo watu wa Mungu hatimaye watatengwa na dhambi, dhambi itaondolewa, na watu wa Mungu watakuwa watakatifu na wasio na lawama mbele zake. 1 Wathesalonike sura ya 5, 1 Wathesalonike 5:23 na 24.

Mungu mwenyewe, Mungu wa amani, awatakase kabisa. Roho zenu, nafsi zenu, na miili yenu iwe bila lawama wakati wa kuja kwake Bwana wetu Yesu Kristo. Yeye aliyewaita ni mwaminifu, naye atafanya hivyo.

Labda zote mbili, ingawa lugha ya Mungu awatakase kabisa, ingawa hiyo inaweza kuwa marejeleo ya Mungu akitutakasa, ambayo inatufanya watakatifu na kutuweka kando katika wakati uliopo, labda 23 inapaswa kueleweka, 23 na 24, katika muktadha wa utakaso wetu wa kiekastoria au bado. Kwa hivyo, Paulo amechukua lugha ya Agano la Kale ya utakatifu na utakaso kama kumtenganisha mtu, kumfanya mmoja kuwa mtakatifu, na sasa anatumia lugha hiyo kurejelea waumini ambao sasa wako ndani ya nyanja ya kile kilicho kitakatifu na kile kilichotengwa. Tayari tumetengwa.

Tayari tu watakatifu. Tumetakaswa ili kutumia baadhi ya lugha ya wanatheolojia. Pia tuko katika mchakato wa kutengwa na kutakaswa, lakini siku moja Mungu atatukamilisha na kututenga kabisa na dhambi na kutufanya watakatifu mbele zake na mbele zake.

Kwa hivyo, utakaso ni mada nyingine muhimu ya kitheolojia ya kibiblia inayoelezea kile ambacho Mungu anatumia katika kutimiza ahadi za Agano la Kale za wokovu ujao. Utakaso ni mojawapo ya baraka za wokovu ambazo Mungu huwapa watu wake katika Kristo katika kutimiza Agano Jipya. Mada nyingine muhimu inayohusiana na wokovu wetu, lakini nitakayoitaja kwa ufupi kwa sababu tayari tumeishughulikia kwa kirefu katika sehemu mbili, nayo ni wokovu wetu ukifikiriwa na kuonyeshwa kama msafara mpya.

Kwa kweli hili linahusiana na ukombozi. Labda ningeweza na nilipaswa kujadili hili katika uhusiano, na nililitaja, lakini ningeweza kujadili hili katika uhusiano na mada ya ukombozi. Kwa hivyo, tayari tumejadili hili kama mada muhimu ya kitheolojia, lakini muhimu zaidi, Agano Jipya linaonyesha wokovu wetu kama msafara mpya uliopangwa kulingana na ule wa kwanza.

Kwa hivyo, kwa njia ile ile, ambayo Mungu aliwaokoa na kuwakomboa watu wake kutoka utumwani Misri ili kuwaingiza katika urithi wao, tena, tunaona katika Agano Jipya waandishi wakielezea kutoka mpya ambapo Mungu huwakomboa na kuwaokoa watu wake. Anawakomboa kutoka utumwani wa dhambi na uovu na kuwaingiza katika ufalme wake, ufalme wa mwanawe anayempenda, Wakolosai sura ya 1 na mistari ya 12 na 13, na kutuingiza katika urithi wetu. Tena, sitasoma maandiko haya, lakini Wakolosai sura ya 1, mistari ya 12 hadi 13, Wagalatia sura ya 4, mistari ya 1 hadi 7 inalingana na lugha ya kutoka.

Warumi 8, mstari wa 14 hadi 17, inaendana na lugha ya kutoka. Kitabu cha Ufunuo kilichukua jukumu muhimu katika maendeleo ya lugha ya kutoka katika Agano Jipya kutoka katika kutoka kwa kwanza na motifu mpya ya kutoka katika Isaya. Tuliona katika Ufunuo kwamba Mungu tayari ametukomboa na kutufanya ufalme wa makuhani, Ufunuo sura ya 1, mstari wa 5 na 6 katika muktadha wa kutoka kwa mara ya kwanza.

Lakini tuliona pamoja na kiumbe kipya katika Ufunuo 21 na 22 kwamba Mungu anatimiza msafara huo mpya hadi utimilifu wake na lengo lake lililokamilika katika uumbaji mpya wa Mungu, akiwakomboa watu wake kutoka utumwani na utumwani wa dhambi, na labda katika Ufunuo katika utumwani na utumwani kwa mkandamizaji wa kigeni, yaani Milki ya Kirumi, na kuwaleta katika urithi wao, uumbaji mpya. Mada ya mwisho ninayotaka kuiangalia kwa ufupi, ikirejelea wokovu wetu, ni muungano na Kristo, wokovu unaoeleweka kulingana na muungano wetu na Yesu Kristo. Mojawapo ya vitabu muhimu zaidi, ikiwa unataka kuchunguza hili zaidi, ambayo ilitoka hivi karibuni ni ya Constantine Campbell, profesa ambaye sasa ni katika Shule ya Uungu ya Kiinjili ya Utatu huko Chicago nchini Marekani.

Kitabu chake kinaitwa Muungano na Kristo, ambacho ni maendeleo ya kibiblia, kitheolojia, na kifasili ya lugha ya muungano wa Paulo na Kristo. Yaani, wokovu wetu unaonekana kama umetimizwa katika muungano na na katika kujitambulisha na Yesu Kristo. Hili linaonyeshwa katika barua zote za Paulo katika lugha ya Kristo.

Mara kwa mara, unapata lugha hii ya kuwa ndani yake, kuwa ndani ya Kristo. Waefeso sura ya 1 ni mfano mkuu wa hili, kuanzia mstari wa 4. Kwa maana alituchagua katika yeye, katika Kristo, kabla ya kuumbwa ulimwengu, ili tuwe watakatifu na wasio na lawama mbele zake. Kwa upendo, alituchagua tangu mwanzo

ili tufanywe wana, sawasawa na uradhi wa mapenzi yake, na sifa na utukufu wa neema yake.

Katika yeye, katika Kristo, tuna ukombozi kwa damu yake, msamaha wa dhambi, sawasawa na wingi wa neema ya Mungu aliyotukirimia. Kwa hekima na ufahamu, alitujulisha siri ya mapenzi yake, sawasawa na uradhi alioukusudia katika Kristo, ili kuzitimiza nyakati zile ambazo nyakati zitakapotimia katika yeye katika mstari wa 11. Sisi pia tulichaguliwa, tukiwa tumekusudiwa tangu mwanzo.

Nitaishia hapo, lakini unapata wazo: lugha ya kuwa ndani ya Kristo, kuhusishwa na Kristo. Tunaona mara kwa mara usemi wa Paulo wa wokovu ukifanyika kwa kuunganishwa na Kristo. Warumi sura ya 6 na mistari ya 3-8, Waefeso sura ya 2:5-6, Wakolosai 2:12-13, maandiko yote ambayo tumesoma tayari, yanaelezea ukweli kwamba tumekufa kwa dhambi, tumepitia maisha ya ufufuo wa eskatolojia wa viumbe vipya kwa nguvu ya kuunganishwa na ufufuo wa Kristo, nguvu za wakati huu mwovu wa sasa.

Tumeokolewa kutoka kwao kwa kuifia dhambi na nguvu za wakati huu kwa nguvu ya kuunganishwa na kifo cha Kristo. Ninaamini kwamba lugha ya Kristo labda inamaanisha, mara nyingi, kuwa chini ya ushawishi wa Kristo na kuwa ndani ya ulimwengu wa udhibiti wa Kristo. Inarejelea ulimwengu ambao sisi ni wake tukiwa na Kristo kama kichwa chake.

Kama tulivyosema, hivi ndivyo tunavyopaswa kuelewa lugha ya mtu wa kale na mtu mpya, Waefeso 4:22 na 24, na Wakolosai 3, 9, na 10. Mtu wa kale angekuwa sisi tulio ndani ya Adamu, chini ya ushawishi na udhibiti wa Adamu, wa wakati huu wa sasa. Mtu mpya ndiye tulio ndani ya Kristo, wa wakati mpya wa wokovu ndani ya nyanja ya ushawishi na udhibiti wa Kristo.

Kwa maneno mengine, zinarejelea falme mbili, enzi mbili ambazo sisi ni wa, na vichwa husika, Adamu na Kristo. Hizi huwa msingi wa mawaidha ya kimaadili ya Paulo katika Waefeso na Wakolosai. Kwa hivyo, wokovu wetu hatimaye unatimizwa kwa muungano wetu na Kristo.

Tunapata baraka za wokovu kwa kuwa ndani ya Kristo na kwa kuunganishwa na Kristo. Kwa hivyo, kwa kumalizia, Paulo anatumia, haswa Paulo, lakini waandishi wengine wa Agano Jipya pia. Paulo anatumia taswira mbalimbali kurejelea wokovu wa Mungu wa wakati wa mwisho ambao sasa umezinduliwa katika utu wa Yesu Kristo. Utimilifu wa ahadi za Agano la Kale za Mungu kutenda ili kuleta wokovu kwa watu wake katika kurejesha nia yake ya awali kwa Adamu na Hawa na uumbaji katika kuwaokoa Israeli.

Sasa, kifo na ufufuo wa Yesu Kristo vimekamilisha wokovu wa Mungu wa wakati wa mwisho kwa watu wake.

Huyu ni Dkt. Dave Mathewson katika mfululizo wake wa mihadhara kuhusu Theolojia ya Agano Jipya. Huu ni kipindi cha 27 kuhusu Wokovu, Sehemu ya 2.